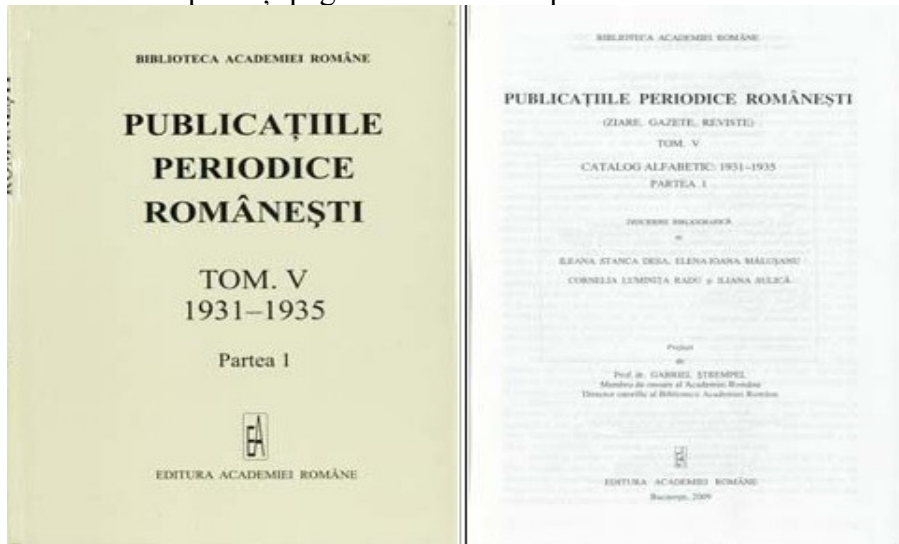

Incursiune în publicistica brașoveană a anilor 1931-1935

Maria Buturugă

În cadrul oferit de bibliotecile din Brașov pentru ediția a XXVIII-a a Conferinței Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România, se cuvine a vorbi despre publicistica brașoveană, și vorbim despre publicistica anilor 1931-1935, acum când se află în curs de publicare ultima parte, a treia, a tomului V din bibliografia națională retrospectivă "Publicațiile Periodice Românești", din al cărei colectiv de redactare fac parte.

Iată coperta și pagina de titlu de la partea întâi a tomului V:

Acest al cincilea tom urmează să fie afișat curând pe SIMBNR - "Sistem Integrat de Management al Bibliografiei Naționale Românești", pe pagina web a Bibliotecii Academiei Române, unde primele patru tomuri sunt deja la un click distanță, sub formă de fișiere imagine.

The screenshot shows the website 'Bibliografia Națională Retrospectivă'. The header features the title in a large, stylized font and navigation links: Home, Harta site, and Contact. Below the header is a search bar and a menu with links: Pagina principală, Biblioteca Academiei Române, BRV, BRM, PPR, and Contact. The main content area is titled 'Bibliografia periodicelor din România (1790-1930)' and contains a table with the following data:

Tom	Perioadă	Litere	Completări	Prezentare	Publicat în anul
Tom. I.	1820 - 1906	ABCDEFGHIJKLMNOPSSTTUVWXYZ*	-		1913
Tom. II.	1907 - 1918	ABCDEFGHIJKLMNOPSSTTUVWXYZ*	1790 - 1906		1969
Tom. III.	1919 - 1924	ABCDEFGHIJKLMNOPSSTTUVWXYZ*	-		1987
Tom. IV.	1925 - 1930	ABCDEFGHIJKLMNOPSSTTUVWXYZ*	-		2003

At the bottom of the page, there is a footer with the text: 'Termeni si conditii de utilizare | Harta site | Valid XHTML | Valid CSS | WCAG | Back to the top', 'copyright © ICI Bucuresti 2010', and 'www.ici.ro'.

Combinând cei trei indici de localități care însoțesc părțile tomului V, pregătesc pentru afișare pe SIMBNR un indice general de localități, care însumează aproximativ 130 de nume de orașe, comune, chiar sate sau gări. Apare, desigur, aici, și Brașovul.

Iată pozițiile bibliografice ale titlurilor publicate la Brașov în perioada 1931-1935, acoperită de tomul V din bibliografia națională retrospectivă a periodicelor. Sunt 117 menționări bibliografice.

Brașov (Kronstadt, Brassó; jud. Brașov) : 67(1), 75(1), 147(1), 225(1), 393(1), 394(1), 395(1), 396(1), 397(1), 398(1), 399(1), 400(1), 452(1), 453(1), 585(1), 664(1), 773(1), 795(1), 862(1), 1073(1), 1122(1), 1134(1), 1168(1), 1218(1), 1312(1), 1315(1), 1394(1), 1398(1), 1417(1), 1418(1), 3(2), 69(2), 70(2), 78(2), 79(2), 80(2), 129(2), 224(2), 247(2), 273(2), 293(2), 325(2), 386(2), 392(2), 473(2), 547(2), 570(2), 620(2), 657(2), 705(2), 735(2), 864(2), 903(2), 920(2), 936(2), 1002(2), 1062(2), 1094(2), 1166(2), 1180(2), 1201(2), 1204(2), 1231(2), 1237(2), 1248(2), 1254(2), 1265(2), 1282(2), 1349(2), 1452(2), 1502(2), 3029(3), 3081(3), 3100(3), 3234(3), 3288(3), 3289(3), 3363(3), 3474(3), 3556(3), 3597(3), 3622(3), 3845bis(3), 3846(3), 3847(3), 3918(3), 3977(3), 3987(3), 4067(3), 4070(3), 4091(3), 4169(3), 4170bis(3), 4211(3), 4212(3), 4246(3), 4325bis(3), 4478(3), 4609(3), 4739(3), 4813(3), 4829(3), 4860(3), 4870(3), 4877(3), 10'(3), 23'(3), 51'(3), 153'(3), 244'(3), 253'(3), 279'(3), 295'(3), 320'(3), 330'(3)

Pornind de la aceste menționări bibliografice, am construit o bibliografie generală a publicațiilor periodice brașovene apărute în perioada 1931-1935, pe care o propun sub formă de broșură bibliotecilor interesate de identificarea titlurilor apărute la Brașov în această perioadă.

MARIA BUTURUGĂ

Publicațiile periodice brașovene
apărute în anii 1931-1935

Introducere
Bibliografie
Tabel cronologic
Indice alfabetic

2017

Bibliografia retrospectivă se realizează în principal pe baza fondului de publicații al Bibliotecii Academiei Române la București, motiv pentru care descrierile bibliografice propuse în broșura de față includ și cota din Biblioteca Academiei Române, pe lângă poziția din bibliografia națională.

Desigur, au fost avute în vedere de bibliografierea retrospectivă și completări de informații din fondurile unor biblioteci cercetate în acest scop, de exemplu "Curierul forestier român", de la Biblioteca Județeană Brașov, alte titluri de la Biblioteca Centrală Universitară Cluj.

Sunt și titluri descrise după enciclopedia cronologică "Istoria jurnalismului din România în date", apărută la Iași, în 2012. S-au făcut completări de informații și din bibliografia lui István Monoki, apărută la Budapesta, încă de la 1941, pentru publicațiile ungurești.

Partea principală, de bibliografie, a broșurii este alcătuită din descrierile bibliografice preluate din bibliografia națională retrospectivă a periodicelor, și este însoțită de un tabel cronologic al primelor apariții la Brașov, pe această perioadă, și de un indice alfabetic al tuturor titlurilor.

Bibliografie

BAR, PI 10887
 PPR.V-1:67 **Adventi hírnök.** A romániai hetednapí adventista gyülekezeti közlönye. Brașov: [ian.] 1932 - [iul.] 1933 (IV: 1 - V: 7). Lunar. 26x20. Preț: 40 lei/an; 4 lei/nr. Tip. „Egető”. Apare la București: 1929-1931 (vezi PPR,IV:42).

BAR, PII 40934
 PPR.V-1:75 **Ago.** Revistă de publicitate. Anzeigenblatt. Hirdetési lap. Brașov: [mart.] - [?] 1935 (I: 1-3). Variabil. 31x24. Preț: 3 lei/nr. Tip. „Rapid”, Schuster. Redactor: Walter Schmidts.

***
 PPR.V-3:10' **Akademische Blätter.** Organ der Kreisgruppe Siebenbürgen des Bundes Deutscher Akademiker in Rumänien. Brașov: [?] 1932. Lunar. 34x21.

BAR, PII 9000
 PPR.V-2:1452 **Amts-Blatt des Verbandes diplomierter Tanzlehrer Rumänien 1920 sitz Brașov.** Brașov: 1 sept. 1932 (XI: 1). Variabil. 27x21. Grátis. Tip. „Șoimii Carpaților”. Apare: 1 aug. - 1 sept. 1925; 15 aug. 1926; 25 mart., 15 oct. 1928 și 1 mart. - 1 dec. 1929 (vezi PPR,IV:91). Ediție paralelă pentru „Jurnalul oficial al Sindicatului profesorilor de dans diplomați 1920...”.

BAR, PII 11118
 PPR.V-1:147 **Anya** (Az). Gyermeknevelési és társadalmi szemle. Brașov: nov. 1931 (II: 8). Lunar. 33x23. Preț: 240 lei/an; 20 lei/nr. Tip. „Hunyadi”. Apare la Timișoara: 25 dec. 1930 - mai/iun. 1931 (vezi PPR,IV:131). Redactor: Albertininé Csáky Rózsi.

BAR, PIV 5324
 PPR.V-3:23' **Ardealul.** Ziar popular independent. Brașov: 4 ian. 1931 - 25 dec. 1935 (X: 1 - XIV: 51). Săptămânal. 48x32. Preț: 100-150 lei/an; 2 lei/nr. Tip. G.I. Gologan. Apare cu titlul: „*Nihil sine Deo (Nimic fără Dumnezeu)*”: 8 aug. 1920 - 2 aug. 1923; cu titlul de față: 6 aug. 1923 - 30 mart. 1924 și din 21 ian. 1927 (vezi PPR,III: 2150; PPR,IV:156); continuă până în 1944. Fără subtitlu, din 3 oct. 1933. Directori: G.I. Gologan; Al. Tătășescu (acesta, 22 mart. - 11 oct. 1931).

Tabelul cronologic propune titlurile în ordinea primei lor apariții la Brașov între 1931 și 1935. Se menționează pentru fiecare titlu, într-o a treia coloană, perioada de apariție la Brașov, cu semnalarea continuărilor, întreruperilor și reaparițiilor.

Publicațiile periodice brașovene apărute în anii 1931-1935

Tabel cronologic

data	titlul	perioada
1931		
~	<i>Gárdavezető</i>	...1931 - 1932...
~	<i>Szombatiskolai leckék</i>	...1931
ianuarie		
~	<i>Industrie Zeitung</i>	...ian. 1931 - dec. 1935...
~	<i>Klingsor</i>	...ian. 1931 - dec. 1935...
~	<i>Lichter der Heimat</i>	...ian. 1931 - dec. 1935...
~	<i>Schule und Leben</i>	...ian. 1931 - iun./aug. 1932...
1	<i>Brassói lapok</i>	...1 ian. 1931 - 30 dec. 1935...
1	<i>Bukaresti lapok</i>	...1 ian. 1931 - 18 iul. 1932
1	<i>Curentul juridic</i>	...1 ian. 1931 - 1 dec. 1934
1	<i>Film és mozi</i>	...1 ian. 1931 ... - 1 ian. 1932
1	<i>Gazeta oficială a județului Brașov</i>	...1 ian. 1931 - 15 dec. 1935...
1	<i>Gazeta Transilvaniei</i>	...1 ian. 1931 - 24 dec. 1935...
1	<i>Kronstädter Zeitung</i>	...1 ian. 1931 - 31 dec. 1935...
4	<i>Ardealul</i>	...4 ian. 1931 - 25 dec. 1935...
4	<i>Szív</i>	...4 ian. 1931 - 4 apr. 1932...

Indicele alfabetic asociat bibliografiei brașovene cuprinde cele 134 de titluri identificate, inclusiv schimbări de titlu și titluri paralele, cele mai multe în limbile maghiară și germană. Aici, pentru fiecare publicație, s-a preluat din descriere: titlul, subtitlul, localitatea, întreaga perioadă de apariție, între 1931 și 1935, și numerotarea.

Indice alfabetic

1. *Adventi hírnök*. A romániai hetednapı adventista gyülekezeti közlönye. București: [?] 1931, Brașov: ian. 1932 - iul. 1933 (III: 1 - V: 7).
2. *Ago*. Revistă de publicitate. Anzeigenblatt. Hírdetési lap. Brașov: mart.-[?] 1935 (I: 1-3).
3. *Akademische Blätter*. Organ der Kreisgruppe Siebenbürgen des Bundes Deutscher Akademiker in Rumänien. Brașov: [?] 1932.
4. *Alarma*, vezi: *Renașterea ardeleană*
5. *Amts-Blatt des Verbandes diplomierter Tanzlehrer Rumänien 1920 sitz Brașov*. Brașov: 1 sept. 1932 (XI: 1).
6. *Anyá (Az)*. Gyermeknevelési és társadalmi szemle. Timișoara: 4 ian. - mai/iun.; Brașov: nov. 1931 (II: 2/3-8).
7. *Ardealul*. Ziar popular independent. Brașov: 4 ian. 1931 - 25 dec. 1935 (X: 1 - XIV: 51).
8. *Astra Brașov*. Asociația pentru literatura română și cultura poporului român. Brașov: 1933/1934 (1 vol.).
9. *Barcasági forradalmár*. Brașov: nov. 1932 - aug. 1933.
10. *Beruf (Der)*, vezi: *Deutsche Kaufmann im Südosten*
11. *Brassóvármegyei Tűzoltószövetség Közlönye*, vezi: *Buletinul Uniunii Pompierilor din județul Brașov*
12. *Brassói friss újság*. Brașov: 12 iul. 1932 - 31 iun. 1933; Brașov-Odorhei: 2 mart. - 8 oct. 1933; Arad-Odorhei: 9 oct. 1933 - 31 dec. 1935 (I: 4 - II: 31; II: 61 - VI: 363).
13. *Brassói lapok*. Politikai napilap. Brașov: 1 ian. 1931 - 30 dec. 1935 (XXXVII: 1 - XLI: 299).
14. *Brassói napló*. Független politikai napilap. Brașov: 2 iul. 1933 - 31 dec. 1935 (I: 1 - III: 114).
15. *Brașovul*. Organ de publicitate independent. Brașov: 11 apr. - 11 iun. 1932 (I: 1-8).
16. *Brașovul*. Săptămânal de luptă cetățenească. Brașov: 2-9 apr. 1935 (I: 1-2).

*

Ceea ce nu am cuprins în broșură este paleta tematică a acestor publicații și anume, după cum vom vedea pe câteva exemple: publicații ale comunităților religioase, publicații ale breslelor meșteșugărești, publicații de informare generală, publicații politice, publicații literar-culturale, publicații turistice, publicații specializate de publicitate.

Multe sunt comunitățile religioase care editează la Brașov publicații proprii. "Szív" și "A kereszt" pentru catolici, "Lichter der Heimat" pentru evanghelici, "Egyetértés" pentru reformați "Kévekötés" pentru unitarieni, "Szombatiskolai leckék" și "Adventi hírnök" pentru adventiști.

Întrucât Brașovul a fost încă de la începuturile lui spațiu de activitate al breslelor meșteșugărești, numeroase publicații periodice apărute aici pun în valoare activitățile profesionale ale brașovenilor: croitori, meșteșugari de încălțăminte, pentru frizeri "Figaró", pompieri, mici comercianți, proprietari de case ș.a.m.d.

Dintre publicațiile de informare generală, cu perioadă mai mare de apariție, cititorii de limbă germană primesc zilnic "Kronstädter Zeitung", ca și maghiarii: "Brassói friss újság". Pentru români, "Gazeta Transilvaniei" apare de trei ori pe săptămână, iar "Ardealul" săptămânal.

Publicații care intenționează să surprindă viața politică brașoveană reușesc să apară doar în câteva numere, sporadic. "Brașovul liberal", pentru liberali; "Gazeta Brașovului", pentru național-țărăniști; Partidul Țărănist-Radical publică "Plugarul", cu ediție paralelă în limba germană "Der Landwirt"; Partidul Poporului publică "Steaua Transilvaniei".

Nici pe teme literar-culturale publicațiile brașovene nu reușesc să apară mai ușor sau pentru mai mult timp: "Năzuința", "Brașovul literar și artistic", "Frize", "Film és Mozi", "Klingsor".

Întâlnim și publicații turistice, o revistă de rebus "Sfinx", sau titluri specializate de publicitate.

*

Acest instrument bibliografic de lucru pentru utilizatorii de bibliotecă poate fi făcut disponibil la sălile de lectură ale bibliotecilor interesate. Se pot completa în text adresele de depozitare din biblioteca locală, se pot adăuga adresele web de consultare directă pentru publicațiile care dispun de așa ceva.

În plus, de îndată ce un utilizator își exprimă dorința de a consulta o publicație din bibliografie, cererea poate fi transmisă bibliotecii deținătoare, iar aceasta scanează cu prioritate și afișază public materialul cerut, în cel mai scurt timp. Ușor de zis, greu de... aplicat (deocamdată) în bibliotecile românești!

prezentare în cadrul lucrărilor
Conferinței Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România,
ediția a XXVIII-a, Brașov 2017, Secțiunea Periodice